

שיבושי תפילה

הפעם אזכיר שני מקומות בהם השגרה וחוסר תשומת הלב למילים שאנו מוציאים מפינו גורמות ליצירת מילים מעוותות.

בליל שבת כשחוזרים מבית הכנסת שרים: (יש שאומרים כל משפט יותר מפעם אחת לפי המנהג).

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם מִלְאָכֵי הַשָּׁרֵת מִלְאָכֵי עֲלִיוֹן, מִמְּלָךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

בּוֹאֲכֶם לְשָׁלוֹם מִלְאָכֵי הַשָּׁלוֹם מִלְאָכֵי עֲלִיוֹן, מִמְּלָךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

בְּרִכּוֹנֵי לְשָׁלוֹם מִלְאָכֵי הַשָּׁלוֹם מִלְאָכֵי עֲלִיוֹן, מִמְּלָךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

צִאֲתֶכֶם לְשָׁלוֹם מִלְאָכֵי הַשָּׁלוֹם מִלְאָכֵי עֲלִיוֹן, מִמְּלָךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא

יש לשים לב שבבית הראשון שרים "מִלְאָכֵי הַשָּׁרֵת" ובשאר הבתים "מִלְאָכֵי הַשָּׁלוֹם".

שמעתי בהרבה בתים ששרים מַלְכֵי במקום מִלְאָכֵי. משמיטים את ה-א והופכים את המִלְאָכִים למַלְכִים (The angels become sailors).

לעומת זאת בקטע "אין כאלוקינו" מחוסר תשומת לב משמיעים את ה-א שאינה צריכה להישמע.

אֵין כְּאַלְקִינוּ אֵין כְּאַדוֹנֵנוּ אֵין כְּמִלְכֵנוּ אֵין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ: צריך לומר כמו: אֵין כְּלִקְנוּ אֵין כְּדוֹנֵנוּ.

מִי כְּאַלְקִינוּ מִי כְּאַדוֹנֵנוּ מִי כְּמִלְכֵנוּ מִי כְּמוֹשִׁיעֵנוּ: צ"ל מִי כְּלִקְנוּ מִי כְּדוֹנֵנוּ

נוֹדָה לְאַלְקִינוּ נוֹדָה לְאַדוֹנֵנוּ נוֹדָה לְמִלְכֵנוּ נוֹדָה לְמוֹשִׁיעֵנוּ: צ"ל נוֹדָה לְלִקְנוּ נוֹדָה לְדוֹנֵנוּ

פרשת יתרו:

מילים ש-ו ההיפוך לעתיד הפכתן למלרע: וְשִׁפְטָתִי וְהוֹדַעְתִּי וְהִבֵּאתָ וְהִזְהַרְתָּ וְהוֹדַעְתָּ וְשִׁמְתָּ וְיִכְלָתָּ וְהִגְבַּלְתָּ וְזָבַחְתָּ וְאַמְרָתָּ וְשִׁמְתִּי

יח:ג נְכַרְיָה: ג בקמץ קטן ר בחיריק חסר, דגש חזק ב-י המנוקדת בקמץ, (נכרִיָה ולא נכרִיָּאָה).

יח:ה אֶל-הַמִּדְבָּר ה-ב בטעם רביעי, לא במתיגה זקף כמו ב'קורן' וב'סימנים'.

יח:ח מִצְאָתָם במלעיל. יש לבטא את ה-א ולהטעימה (me'tza'a'tam).

יח:יב לְאַכֹּל-לֶחֶם: מתג ב-ל, כ בקמץ קטן, ויש להפריד בין המילים לְאַכֹּל/לֶחֶם.

יח:כא שָׁנְאִי בָצַע: הטעם נסוג אחור ל-ש ושתי המילים במלעיל, ג בשווא נע. (so'ne'ey vatza).

יח:כג וַיִּכְלָתָּ: ה-כ בקמץ קטן והמילה בבמלרע (vehakholta).

יח:כו יִשְׁפּוּטוּ: במלרע.

יט:ב וַיִּחַן-שָׁם: מתג ב-י ולכן המילה במלעיל.

יט:ה וַהֲלִיתֶם: במלעיל, כשההטעמה על ה-י הראשונה.

יט:יג יִיָּרָה: י ראשונה בחיריק חסר, י שניה בקמץ ובדגש חזק.

יט כד פֶּן-יִפְרֹץ-בָּם: ה-ר בקמץ קטן.

בעשרת הדברות בטעם העליון:

וְאַשֶׁר בָּמִים | מִתַּחַת לְאֶרֶץ לְהַקְפִּיד על הפרדה בין המילים בָּמִים / מִתַּחַת.

תַּעֲבֹדֶם: ה-ת בקמץ רחב וה-ע בקמץ קטן (taovdem).

קָנָא: יש להדגיש את ה-ג שהוא לשון קנאה ובלי ההדגשה הוא לשון קנין.

וְעִשָּׂה: טעם נסוג אחור ל-ע.

לֹא תִשָּׂא / אֶת-שֵׁם-ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׁוּא כִּי לֹא / יִנָּקֶה ה' אֶת / אֶשְׁרֵי-יִשְׂרָאֵל / אֶת-שְׁמוֹ לְשׁוּא, להפריד בין המילים.

וְעִבְדוּ וְאַמְתּוּ וְשִׁוְרוּ וְחִמְרוּ: ו החיבור מנוקדת שווא, פתח, שווא, פתח.

וַיִּנַּח בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי וַיִּנַּח במלעיל.

כ:כ אֱלֹהֵי יִסָּף וְאֱלֹהֵי זָבַב: אֱלֹהֵי: טעם נסוג אחור ל-ל ולכן במלעיל. וְאֱלֹהֵי ה-א לא נשמעת ונקראת וְלֹהֵי.

כ כג לֹא-תִגָּלָה: ה-ת בחיריק חסר (צורת הסביל ולא בשווא תִּגָּלָה שהוא צורת פעיל).

ההפטרות בישעיהו פרק ו, פרק ז ופרק ט:

ב' שְׁרָפִים עֹמְדִים | מְמַלְעֵי לֹו: שְׁרָפִים בטעם מחבר למילה עֹמְדִים. אבל להפריד עֹמְדִים / מְמַלְעֵי.
ג' גם כאן וְקָרָא מחבר למילה זָה.

ד' אַמּוֹת: יש להדגיש את ה-מ להבדיל מלשון שפחות.

ה' פִּי אֶת-הַמֶּלֶךְ המילה פִּי מוטעמת במלך רביעי (טעם מפסיק) ולא בדרגא (טעם משרת/מחבר).
ו' וַיַּעַף: ה-ע בקמץ קטן.

ז' וַיַּגַּע ה-י בפתח לא בחיריק.

ח' יִלְךְ-לָנוּ: מתג ב-י ולכן במלעיל.

י' וַיָּשָׁב ו החיבור בקמץ. נִרְפָּא לֹו: טעם נסוג אחור ל-ר.

יא' אִם-שָׂאוּ: במלרע.

יג' עֲשֹׂרֶיהָ: ר בחיריק חסר, י בקמץ ודגש חזק עֲשֹׂרֶיהָ ולא עֲשֹׂרִיָּאָה.

וְשָׁבָה הטעם ב-ש מלעיל. אמנם יש כאן ו ההיפוך אך בכל זאת המילה מוטעמת מלעיל.

הסיבה היא ש-ו ההיפוך לעתיד משנה הטעמה למלרע רק בגוף ראשון ושני; מדבר ונוכח (אני ואתה).

ז:ב נָחָה אָרַם עַל־אֶפְרַיִם: במילה נָחָה הטעם ב-נ במלעיל. הקורא במלרע משנה לזמן בינוני (הווה).

ז:ג וַיִּשָּׂאֵר יָשׁוּב בְּנֵה אֵף עַל פִּי שֶׁהַטֶּעַם מַפְסִיק (טפחא) בתוך השם, כך צריך לקרוא! וַיִּשָּׂאֵר / יָשׁוּב בְּנֵה.

בהזדמנות זו: המושב "שאר ישוב" בצפון הארץ, נקרא על שם בנו של הנביא ישעיהו.

ז:ד הַשִּׁמְר. כאן המקום היחיד בו המילה הַשִּׁמְר מוטעמת במלרע וה-מ בצירה! בשאר מקומות הטעם ב-ש
וה-מ בסגול בהטעמת מלעיל.

ז:ו בֶּן-טָבָאֵל: ה-ט בקמץ רחב (ben tav'al).

ט:ו לְסִרְיָה: המקרה היחיד בתנ"ך בו ם סופית בתחילת מילה. היא נקראת כ-מ רגילה.